ZUZANA BUREŠOVÁ

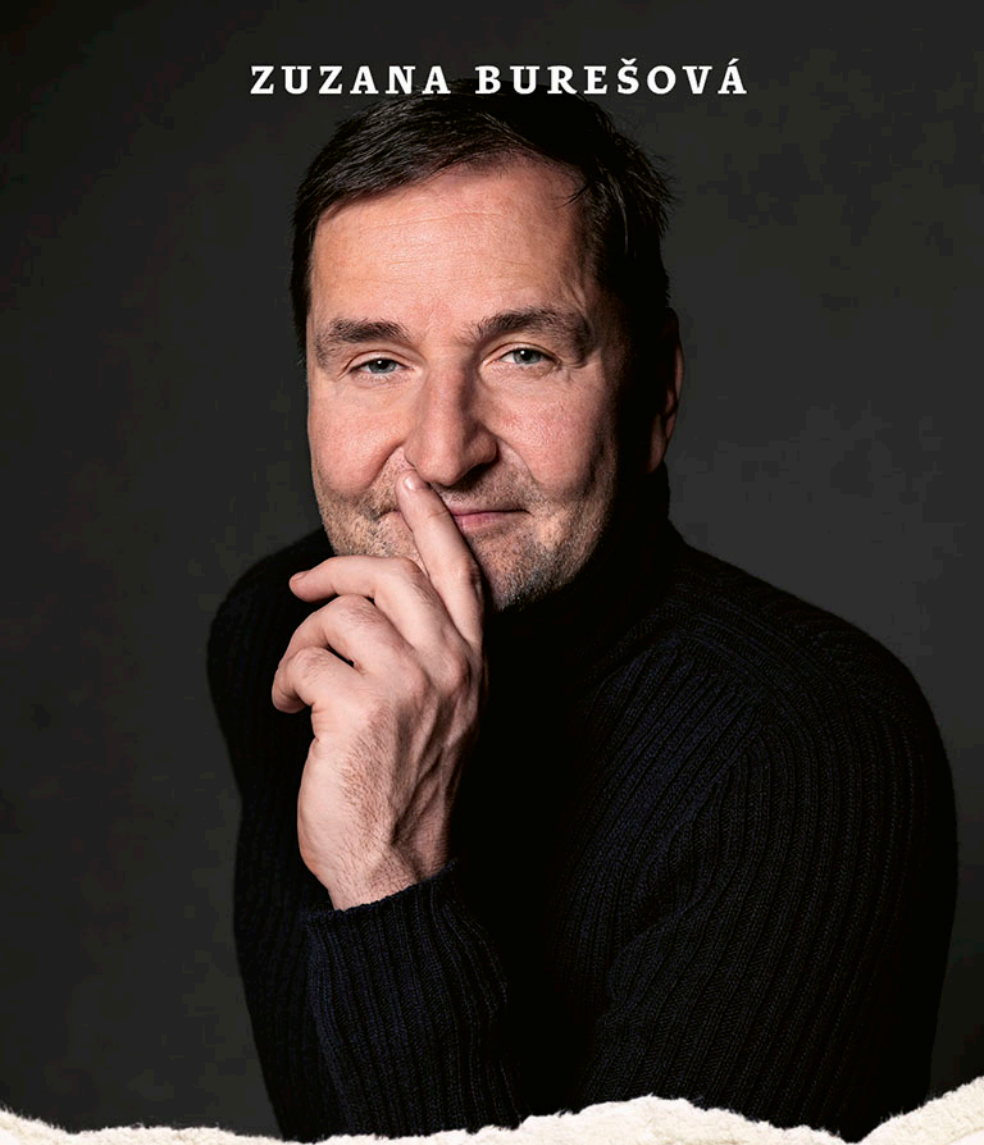

Robert ZÁRUBA

ŽIVOT V PŘÍMÉM PŘENOSU

Robert

ZÁRUBA

ŽIVOT V PŘÍMÉM PŘENOSU

ZUZANA BUREŠOVÁ

Robert ZÁRUBA

ŽIVOT V PŘÍMÉM PŘENOSU

TALK

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Robert Záruba, 2026
Text copyright © Zuzana Burešová, 2026
Cover photo © Tomáš Třeštík, 2026
Cover design © Daniel Pocar, 2026
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2026

ISBN 978-80-277-8775-3

> *„Rok 1967 je nápadný velkou úctou. V ten rok přišlo na svět mnoho dětí. Jedním z nich jsem byl i já. Cvalík Robert, tak mě podle maminky nazývali.“*
> *To sis poznamenal do svého deníku* **Příběhy z mého života.** *Kdy sis ho začal psát?*

V pátek večer 25. února 1977. Datum mám vyznačené na první stránce, jinak bych si ho nepamatoval. Bylo mi skoro deset let a hned se mi naskytlo velké téma. Měl jsem vysokou horečku a z nosu mi tekla krev proudem. Máma zavolala sanitu a já jel poprvé do nemocnice. Popisuji svoji cestu a taky obavy, co mě čeká. Všechno nakonec dobře dopadlo. Vyšetřila mě sympatická paní doktorka a my šli s mámou domů pěšky.

Jak tě napadlo pořídit si deník?

Bavilo mě zapisovat, co mě zajímá a jak to prožívám. Psal jsem o rodinných výletech, kamarádech, letních táborech i o sportování se starším bráchou Alanem. V deníku mám taky spoustu nalepených fotek, pohlednic z výletů, ale i vstupenek. Třeba z olympijské výstavy v Praze v domě U Hybernů, kde jsem poprvé viděl olympijské medaile, odznaky a další suvenýry. Moc se mi líbila. Hned jsem si poznamenal, že hezčí výstavu jsem ještě nikdy neviděl. Když jsem teď deník kvůli tobě vyhrabal ze skříně, pobavila mě jedna hrubka. Asi na páté stránce píšu, že se československí hokejisté stali v roce 1976 „mystry" světa. Komicky působí i moje kresba obrácené rudé hlavy nejlepšího sovětského brankáře Treťjaka s přáním, abychom mu dali deset gólů. Tohle se mi ale nikdy nesplnilo.

Díky tvým zápiskům vím, že jsi dostal k Vánocům v sedmé třídě hokejku, chránič bruslí, puk, odznak s vyobrazením lva a taky dvě knížky.* Malou encyklopedii sportu *a* Zlato z Katovic*. Bavilo tě číst?

Četl jsem moc rád. I díky tátovi, který byl vášnivým sběratelem knih a pořád mi je nabízel. Za vysvědčení v roce 1978 mi dal *Zlatou knihu hokeje*. Tehdy nebylo vůbec snadné ji koupit. Jenže táta dokázal sehnat cokoli. Pracoval v RaJ Praha 7 a díky tomu dohlížel na restauraci přímo ve Sportovní hale v Praze. Její vedoucí mi do té Zlaté knihy sehnal podpisy hráčů: Vladimíra Martince, Petera Šťastného, Jiřího Holečka, Oldřicha Machače, a dokonce i kanadské legendy Bobbyho Orra. To bylo pro mě něco naprosto neuvěřitelného.

Hodně mě bavily životopisy. Výborně napsané. *Když chytal Plánička* jsem přelouskal několikrát, stejně tak knížku

Můj dres číslo 1 o brankáři Ivu Viktorovi. Některé pasáže si pamatuju dodnes.

To jsi zrovna vybral fotbalové knížky…

Líp se mi četly, styl vyprávění mi naprosto vyhovoval. Z těch hokejových mě zaujala knížka *Dvacet let v hokejové brance*. Napsal ji brankář Jiří Hanzl. Za totáče se o něm nepsalo, nemluvilo. Zapletl se do skandálu se zmanipulovanými výsledky zápasů a lidový soud mu vyměřil tři roky vězení. Pak emigroval.

Takových zapomenutých osobností a osudů jsi musel v knížkách najít spoustu…

Třeba příběh Jana A. Palouše, sportovce, publicisty, filmového a divadelního režiséra. Opravdu všestranného a vzdělaného člověka, který napsal knížku *Mušketýři s hokejkou*. Vypráví o úplných začátcích hokeje v českých zemích na přelomu devatenáctého a dvacátého století. S partou nadšenců se tenkrát začal věnovat hokeji s míčkem, kterému se říkalo bandy. Byl to pozemní hokej na ledě, hrál se s holemi asi metr dlouhými.

V roce 1909 se tihle naši průkopníci hokeje, které Palouš nazval mušketýry, vydali na mezinárodní turnaj do francouzského Chamonix. Cestou ve vlaku se seznámili (tuším) s belgickým hokejovým brankářem, který jim ukázal opravdovou hokejovou výbavu. Třeba chrániče na nohy nebo puk z tvrzené gumy. Nic takového do té doby neviděli. Tehdejšího českého gólmana Josefa Grusse nejvíc překvapily právě chrániče. Sám si totiž kotník omotával šálou, aby ho rány míčkem tolik nebolely. Teď mu ale došlo, že na

střely pukem tohle stačit nebude. Naši hráči si po příjezdu do Chamonix sice hned koupili správné hokejky, ale už neměli moc času na trénink. Přihrávky a střely si vyzkoušeli jen hodinu před začátkem zápasu. Nakonec jim se samotnou hrou museli poradit jejich soupeři, čemuž odpovídaly výsledky. Nejen první, ale i další tři utkání na turnaji vysoko prohráli.

> ***Jeden gól ale přece jen mušketýři v Chamonix dali. Byl to vlastně první gól v historii naší reprezentace.***

Dal ho právě autor knihy Palouš. S Francií jsme prohráli 1:8, ale díky zapsané vzpomínce máme představu, jak ten náš první gól asi padl. Naši hráči tenkrát neměli ještě žádné reprezentační oblečení. Nastupovali ve slávistických dresech s hvězdou na prsou a v kalhotách připomínajících jezdecké rajtky. Z turnaje si ale přivezli to nejdůležitější: zkušenosti. V roce 1911 se Češi poprvé stali mistry Evropy a o devět let později si přivezli bronz z olympijských her v Antverpách. O téhle historii a všech zajímavostech jsem se dozvídal právě z knížek, které mi sháněl táta.

> ***V deníku poprvé píšeš, že hokej je tvůj nejmilejší sport v den svých desátých narozenin, 18. srpna 1977. Poznamenal sis, že máš rád sport a nejvíc hokej, protože je v něm hodně zápalu do hry. Jak jsi prožíval zápasy přímo ve Sportovní hale?***

Tohle pro mě znamenalo úplně nejvíc.

Hlavně zápasy Národního týmu se Sovětským svazem. Poprvé 21. března 1975 ve Sportovní hale. V té sezoně se turnaj o Cenu Izvestijí hrál netradičně v dlouhodobém

formátu. Všechny zúčastněné týmy – Československo, Sovětský svaz, Finsko a Švédsko – se spolu utkaly třikrát doma a třikrát venku.

Nároďák hrál s Ruskem poslední zápas v Praze. Předchozí dva vyhrál a táta nám sehnal tři lístky právě na závěrečný duel. Bál jsem se, že napotřetí asi prohrajeme. Nikdy jsme je neporazili třikrát za sebou.

Pokud si vzpomínám, měli jsme sraz na Václaváku a tramvají dojeli ke Sportovní hale, kde už se venku tlačily davy lidí.

Nějak jsme se prodrali dovnitř a mě okamžitě ohromila neuvěřitelná atmosféra. A taky bíle zářivý led, barevné dresy, červeně natřené branky… Všechno vypadalo jinak než v černobílé televizi. Fanoušci přišli s obrovskými nadějemi, že Rusy znovu porazíme.

Pak to začalo. Jak jsme dali první gól, všichni si stoupli, skákali – já byl tenkrát ještě dost prcek, takže jsem přes ty lidi vůbec nic neviděl. A oni se zvedali často, opravdu často. Československo nakonec vyhrálo 9:3, což je historicky naše nejvyšší výhra nad Sověty. Naprostá senzace!

> ***Našla jsem v archivu ČT sport záznam toho zápasu. Během osmi minut dostal ruský brankář Vladislav Treťjak dokonce čtyři branky. V té době a při jeho skvělých výkonech to bylo opravdu něco neuvěřitelného…***

Treťjak byl úplně v šoku. Trenér ho vystřídal, do branky šel Krivolapov, který ale nechytl skoro nic – a do třetí třetiny se zase musel vrátit Treťjak. Něco nevídaného! Celá hala pak za stavu 8:2 začala posměšně skandovat „šajbůůůů“ s tím hodně protaženým „bů“. Došlo i na bitku mezi hráči a fanoušci přešli na rytmické volání „bijte je, bijte je“.

Přesně čtyřicet let po tom zápase jsem šel s tím starým lístkem znovu do Sportovní haly. A sedl jsem si přesně na stejné místo jako tenkrát. Snažil jsem se vybavit si ten neskutečný zápas. Ještě jeden zážitek si vybavuji. Táta mi právě k desátým narozeninám koupil dva lístky na zápas naší reprezentace s týmem Cincinnati Stingers z profesionální WHA. Neplánovaně jsme zabloudili do slavného tunelu vedoucího na led. Najednou za námi strašný řev: „Let's go, guys! Rock those f***ing chicks!" Z kabiny se valili Stingers v čele s brankářem ve strašidelné masce. Připadal mi jako nějaké monstrum. I hokejový obránce Olda Machač mi přišel obrovský v těch vycpaných kalhotách.

Tohle se nedalo zažít při ligových zápasech…

Tenhle zážitek nemá absolutně žádné srovnání. Navíc jsem byl už od dětství nejvíc upnutý právě na nároďák. Znamenal pro mě strašně moc, což platí dodnes. A myslím, že takhle to vnímá hodně lidí. Ten tým měl a pořád má nesmírnou hodnotu, i když hraje přípravný nebo přátelský zápas. Vždycky bude cítit zvláštní jiskření mezi nároďákem a diváky. Na ligová utkání jsem chodil dvakrát za rok, když do Prahy přijela Tesla Pardubice, které fandil můj kamarád ze školy Tomáš Havlíček. Ten mě taky přivedl k poslechu ligových zápasů v pořadu *S mikrofonem za hokejem* na rozhlasové stanici Hvězda. Vysílal se každé úterý a pátek pět minut po půl osmé večer. Rádio jsem si vždycky přenesl z kuchyně do našeho pokoje, abych nikoho nerušil (a zároveň aby nikdo nerušil mě). Soustředěně jsem poslouchal reportéry, co a jak hlásí z jednotlivých stadionů. Zapisoval jsem si výsledky zápasů a podle toho pak dopočítával celkové pořadí týmů. Snažil jsem se ho sestavit rychleji než redaktor ve studiu. Bylo zvykem, že po dohrání všech

zápasů pustili v rádiu nějakou instrumentálku. A já během těch pár minut zuřivě mastil tabulku, abych ji měl dřív.

> ***Pamatuješ si ještě některé hlášky reportérů? Třeba Gabo Zelenay říkal, že hráči hrají tak pomalu, jako když se jeho žena obléká do divadla, nebo že sice mají snahu, ale nemají puk…***

Gabo Zelenay byl legendární pohádkář. Pravidelně komentoval zápasy v Trenčíně a používal opravdu neuvěřitelné obraty. Jednou o hráčích řekl: „Ani keby mali prsteň princeznej Arabely, tak by dnes trenčianski vojaci neprekonali vynikajúceho Hašeka. Ešte deti ich detí budú strašiť zákroky Dominika Hašeka v bránke Pardubíc."

Legrační bylo, že Gabo Zelenay snad nikdy neviděl průměrný zápas. Vždycky ho svým komentářem dokonale povýšil: „Dnes pozeráme vynikajúci hokej tu v Trenčíne. Škoda, že sem chodíte tak málo, ale u nás sa hrá naozaj fantastický hokej. Vidíme tu obraty, vidíme tu kľučky, vidíme tu perfektné taktické manévre."

Kolega Pavel Čapek má taky jednu oblíbenou hlášku Gaba Zelenaye: „Slovan a Inter to majú ako ja a moja žena. Oba súperi sa dobre poznajú a nemajú sa čím prekvapiť."

> ***Možná právě tím humorem vnášel do komentáře něco, co ostatní neměli nebo neuměli…***

V humoru se možná lišili, ale hokeji rozuměli všichni. Pamatuji si Stanislava Sigmunda, který reportoval pražské zápasy. Říkal třeba, že „Sparta hraje bez příkras". Znamenalo to, že to prostě mydlí a jde tvrdě za vítězstvím. Uměl taky skvěle vystavět úvodní slovo. Vstupoval do vysílání až

během druhé nebo třetí třetiny. Nejdřív shrnul, co všechno se do té doby na ledě stalo. Jako jeden z mála tehdy dokázal výborně analyzovat celou hru a přesně popsat, co bylo na ledě dobře a co špatně. Sigmund měl navíc hodně přesvědčivý projev. Věřil jsem mu úplně všechno. Reportér Aleš Procházka jezdil většinou na utkání do Litvínova nebo Pardubic. Nevěnoval se tolik analýze, ale byl neuvěřitelně pohotový. Jeho komentáře měly určitou noblesu. Navíc skvěle pracoval se slovy a často používal vtipné obraty. Pokaždé dokázal překvapit nějakým postřehem nebo nečekaným slovním spojením. A pak mě samozřejmě bavili i reportéři z regionů: Ludvík (nebo taky Luděk) Mühlstein z Budějovic, Petr Kantor z Brna, Emil Bican z Ostravy a mnoho dalších. Ludvík Mühlstein se z jižních Čech vždycky přihlásil slovy: „Dobrý večer z českobudějovické kryté haly." Jako by snad všude jinde hráli pod širým nebem. Došlo mi až později, že stadion v Českých Budějovicích byl jedním z prvních zastřešených u nás. Mühlstein to právě proto říkal s takovou hrdostí. Petr Kantor z Brna zase na jakoukoli otázku ze studia odpovídal slovy: „Já bych vám nejprve z Brna popřál dobrý večer." A to i ve chvíli, kdy padl gól. Té úvodní věty se nikdy nevzdal, i kdyby snad spadla tribuna.

Zápasy z Ostravy komentoval Emil Bican a ze Zlína, tedy tehdejšího Gottwaldova, se hlásil Zdeněk Vlk, ze Slovanu většinou Rudolf Gallo, protože Gabo Zelenay měl z nějakých důvodů Bratislavu zakázanou. Právě tuhle generaci reportérů si pamatuji nejvíc.

Zkoušel sis někdy sám pro sebe komentovat nějaké zápasy?

Úplně nejdřív, když mi byly čtyři roky, jsem dostal sadu pohlednic hráčů národňáku. V obýváku na koberci jsem s těmi

fotkami a kuličkou hrál hokejový zápas. A jak jsem byl zvyklý z televize, muselo to mít nějaký komentář. Rodiče mi jeden z prvních nahráli na kazeťák. Fotky takové zacházení nevydržely dlouho. Nahradily je kostky ze skládačky, na které dokonce Alan nalepil nakreslené státní vlaječky.

Něco jsem si pro sebe povídal, třeba během hry s angličáky. Vzal jsem si dvě branky ze stolního fotbalu a zase hliněnou cvrnkací kuličku, se kterou si auta přihrávala a střílela góly, a já si to komentoval. Vymýšlel jsem pro ně různé disciplíny, pořádal mistrovství světa a třeba i olympiády. Všechny výsledky jsem si zapisoval do sešitů.

Samotného mě ale nikdy nenapadlo dívat se na hokej v televizi, ztlumit zvuk a zkoušet komentovat. Vím ale, že někteří to tak dělali.

> ***V dětství jsi hodně psal. Máš sešity, kam sis zapisoval výsledky, tabulky, průběh a analýzu zápasů ze všech možných sportů. Nejvíc ses věnoval hokeji. V sedmdesátých letech se ligové zápasy hrály dvakrát týdně, jednou ročně se konal světový šampionát a probíhaly i další turnaje a soutěže. Postupně jich přibývalo. Kolik sešitů jsi na tohle všechno potřeboval?***

Vzpomínám si hlavně na ten první, který mám od devíti let. Na Vánoce se tehdy u nás doma zastavili strejda Miloš s tetou Boženkou. Jedním z dárků od nich byla další série pohlednic hráčů československého národního hokejového týmu. Než jsem si je do něj všechny nalepil, přepsal jsem si z druhé strany každé fotky údaje o hráčích: jméno, věk, ženatý/svobodný, počet zápasů a branek. Tím to vlastně začalo. Postupně jsem si zavedl a rozšiřoval vlastní výstřižkovou službu ze všech sportů. Kromě hokeje a fotbalu mám třeba

články z atletiky, basketu, tenisu, plavání, házené, volejbalu, prostě ze všech sportů. Takhle vznikla první kartotéka a zároveň začala dlouhodobá příprava, která se mi později občas hodila při komentování. Stačily mi jen sešit, tužka, nůžky a lepidlo. Když pak přišly první počítače, vytvořil jsem si ve wordu index hráčů. Kompletní informace o jejich kariéře, osobní údaje, klubové smlouvy, nominace do národáku, zranění. Pak jsem přešel na excel, ve kterém stačí jen zadat číslo hráče a hned se mi na monitoru objeví celá jeho kariéra.

Průběžně si vyhledávám další zajímavosti a mezinárodní statistiky současné i historické. Mám to moc hezky vizuálně zpracované kvůli rychlé orientaci. Je toho tolik, že už to nedokážu ani popsat. Když to sem tam někomu ukazuju, skončíme většinou před desátým otevřeným souborem. Do toho mám spousty dalších knih, ročenek, balíky svázaných novin a časopisů, artefakty…

> ***Sešity z dětství mají přece jen větší kouzlo než soubory v počítači. Líbí se mi, jak ses postupně začal víc věnovat psaní textů než vystřihování fotek. Dokonce jsem našla i tvoji první metaforu: Ivan Hlinka a nájezd jsou jako bratr se sestrou. Co jsi tím myslel?***

Někdy mě napadaly úplné blbosti. Zrovna tímhle jsem chtěl vyjádřit, že Ivan Hlinka a nájezd k sobě neoddělitelně patří. To řadím mezi své první nezralé pokusy. Nezapomínej, že mi bylo teprve deset let. Postupem času jsem ale o hokeji začal víc přemýšlet a analyzovat hru.

Bavilo mě při psaní hrát si se slovy, vymýšlet zajímavé obraty a různé příměry. Později jsem věnoval hodně času psaní referátů, takových sumářů ze zápasů, které vysílala televize. V tom jsem se snažil pokračovat, i když samozřejmě bylo lepší psát přímo na stadionu. Takové texty jsem

mohl obohatit o osobní postřehy. Můj styl psaní hodně ovlivnily články z deníku Československý sport nebo časopisu Stadion. A pak četba foglarovek, verneovek a dalších knížek. Zkoušel jsem psát stylem Jaroslava Foglara a později – tak jako skoro všichni redaktoři Stadionu – jsem napodoboval Otu Pavla. Z mé strany ještě nešlo o nijak tvůrčí práci. Spíš o nevědomý nácvik novinařiny.

> ***Později ses hodně rozepsal a ve svých hodnoceních předběhl dobu. Třeba během mistrovství světa ve Vídni v roce 1987. Československý tým získal bronzové medaile a v brance chytal Dominik Hašek. Do sešitu sis zapsal: „Dominik Hašek byl bezesporu základním stavebním kamenem našeho týmu, nejlépe hodnoceným a nejcennějším hráčem. Silně svým vlivem a působením jistoty na mužstvo připomíná Holečka na začátku kariéry. Prokázal velkou koncentraci na zápas. V prvních třetinách inkasoval za devět utkání pouze dvě branky. Uklidnil mužstvo, které si vybudovalo náskok a začalo jej bránit. Právě v těchto pro hráče kritických chvílích Hašek prokázal své neobyčejné schopnosti. V současné době zřejmě nemá konkurenci v rozkleku, pro ruce osvědčuje fantastický postřeh, celkově využívá neobvyklý kloubní rozsah. Při střelách a nájezdech zblízka a pro práci před brankou vůbec využívá vysoké dávky předvídavosti. Jeho klid a přemýšlivost o hře gólmana se našemu týmu bude hodit ještě mnohokrát.“***

Všechny hráče jsem měl dobře načtené a takhle si je podrobně hodnotil. Diskutoval jsem sám se sebou. Co udělali dobře, co se nepovedlo. Taková zábavná analýza. Samozřejmě mě tenkrát ani ve snu nenapadlo, že se za Dominikem

Haškem vydám do Ameriky a že spolu napíšeme knížku *Dominik Hašek: Chytám svůj život* o jeho hokejových začátcích v Pardubicích, působení v reprezentaci, zlatém Naganu a taky úspěšném angažmá v NHL. To bylo ještě hodně daleko. Stejně tak jsem netušil, že jednou budu komentovat zápasy s brankářem Jirkou Holečkem, mým největším hrdinou ve vyhrocených zápasech se Sovětským svazem.

> ***Později sis do sešitu napsal: „Sport – to je můj život. Je to moje nejoblíbenější činnost, kdyby nebylo sportu, byl by můj svět ochuzen o krásnou, čistou a bezstarostnou hru. Rekreačně běhám, hraju fotbal, hokej, košíkovou, stolní tenis i tenis. To jsou sporty, které mi činí to největší potěšení, ty nejkrásnější prožitky. Nemusí to být vždycky vítězství. K euforii stačí přesná přihrávka, povedená klička, parádní gól, promyšlený prohoz nebo čistý koš.“***

Moc mě bavila hra, chceš-li sport. Nejenže jsem se mu věnoval, ale taky o něm pořád četl různé články, rozhovory, reportáže. Nikdy jsem se nemohl dočkat, až vyjde každé úterý časopis Stadion. Stál tři koruny. Měl velký formát, barevné a často výborné fotky, krásný papír. Rychle jsem ho pročetl a dlouho zvažoval, která stránka je pro mě důležitější. Podle toho jsem pak vystříhával fotky. Když vyšel speciál k hokejovému mistrovství světa, musel jsem si ho koupit dvakrát.

> ***Kam sis psal o svém sportování?***

Samozřejmě do dalšího velkého sešitu. S bráchou Alanem jsme se utkávali ve všem možném. Zapisoval jsem výsledky,

jeden čas jsme dokonce vydávali časopis s podrobnějším popisem průběhu našich zápasů.

Hráli jsme fakt všechno: od minirukané, což byla naše vlastní hra, až po stolní hokej nebo šachy. K figurkám na šachovnici mě přivedl táta, se kterým jsem často sváděl velké bitvy. Podle zapsaných výsledků vidíš, že táta zpočátku dost vyhrával, ale jak jsem se učil a četl hodně šachových knížek, postupně se to začalo obracet. To už jsem začal hrát za školu. V turnaji Prahy 2 jsem skončil třetí a v celopražském kole jsem dokonce zázračně získal čtvrté místo.

V srpnu se vždycky musel hrát narozeninový turnaj v Igra hokeji, přes to nejel vlak. Byla to jedna z prvních verzí stolního hokeje u nás. Strašně jsem ty zápasy prožíval.

Jedničkou mezi všemi sporty, které jsme provozovali v našem vinohradském bytě, byla minirukaná. Tuhle hru vymyslel brácha. V pokoji jsme si udělali dvě branky, jednu ze šicího stroje a druhou ze dveří. Vkleče jsme hráli s míčkem buď po celém pokoji, nebo metodou „z brány do brány". Když naši nebyli doma, sešli se u nás další kluci a pořádali jsme jednou za rok mistrovství světa. Dějiště se pak střídalo podle toho, čí rodiče se vraceli z práce později domů. Alan, který měl od malička velký výtvarný talent, dokonce udělal pohár pro mistra světa v minirukané. Jako poslední vítěz si ho chovám ve své pracovně.

Poslední šampionát už jsme hráli v době, kdy bráchovi bylo asi sedmnáct let, měl tedy už jiné zájmy a já ho musel trochu tlačit, abychom to vůbec dohráli.

Mě ta soutěživost hnala odmalička – ale nejvíc právě asi doma. Špatně jsem snášel porážky od Alana nebo táty, třeba v tenisu.

Vydávání společného časopisu nám nevydrželo dlouho. Alan udělal krásně ilustrovaná dvě tři čísla, ale pak se

nadchl pro něco jiného. Takže jsem pak věstník vydával sám. Zavedl jsem třeba rubriku Hlasy po utkání, do které jsem občas sám se sebou vedl rozhovor, na jehož konci jsem si popřál hodně sportovních úspěchů. Pod každým článkem jsem se podepsal jako autor. Dělal jsem to přesně jako v novinách.

Podle počtu sešitů a zápisů mě napadá, že jsi byl grafoman. Co myslíš?

Možná trochu ano, ale vedle psaní jsem stíhal spoustu jiných věcí. Hodně jsem četl. Kromě Jaroslava Foglara a Julese Vernea třeba taky všech pět dílů *F. L. Věka*. Chodil jsem do kina, divadla, jezdili jsme na výlety… Nebyl jsem blázen, co si jen zapisuje do sešitů. Ačkoli je pravda, že někdy to byly úplné blbosti.

Třeba jména členů vlajkové čety na letním táboře?

Pozor, já si dokonce vytvořil jmenný rejstřík kamarádů a o každém něco napsal. Rubrika se jmenovala Postavy a kamarádi. Budeš se divit, co mě inspirovalo. Součástí povinné četby byla za minulého režimu Fučíkova *Reportáž psaná na oprátce*. Do své knížky zařadil kapitolu Postavy a figurky, v níž popisuje charaktery jednotlivých osob. Tenhle motiv mě zaujal. Podle něj jsem si pak vytvořil jmenný rejstřík s charakteristikami kamarádů.

Byl jsi hodně upřímný. O jednom spolužákovi píšeš, že je kamarádský, hodný, ale nemytý a špinavý. Přesto ti to nevadí a bereš ho jako dobrého kamaráda.

Taky jsem si všimla, že kamarády oslovuješ „hoši“. Inspiroval tě spisovatel Jaroslav Foglar?

Knížky Jaroslava Foglara mě chytily nejvíc. Mnoho z nich jsem četl víckrát a vracel se k oblíbeným pasážím. Některé jsem třeba dočítal ještě na gymplu a možná i na vysoké škole. Když po revoluci vyšlo *Tajemství Velkého Vonta*, hned jsem ho musel mít. Dnes už tyhle knížky většinu dětí nezajímají. S bráchou jsme to měli jinak. Foglarovky nás natolik ovlivnily, že jsme si založili Zálesácké deníky. Každý večer jsme si prošli bodování: „Máš nějaký dobrý skutek? A jaký? Sprchoval ses studenou vodou? Mluvil jsi slušně? Čistil sis zuby? Cvičils ráno?“ Takhle jsme to probrali a za všechno si dávali určitý počet bodů. Vítěz měsíce dostal do sešitu kožený erb, takovou pečeť. Samozřejmě se svou náturou jsem Alana vyhrávat nenechal. A myslím, že on mi to naopak docela přál.

Nosil jsi KPZ, tedy krabičku poslední záchrany, o které se píše ve Foglarových knížkách? Měla „hochům“ pomoci v nečekaných situacích během výprav a dobrodružství…

Ano, ale možná s trochu jiným obsahem, než předepisoval Foglar. Snad provázek, náplast, jehla, kus drátku, sirky… Mamka mi ušila takovou taštičku na šňůrce, kterou jsem mohl nosit na krku.

Každé prázdniny od 1. třídy nás rodiče posílali na tábory. Většinou na dva za léto. Nejlepší byly ty poslední dva v Ovesné na Šumavě v letech 1978 a 1980.

Měli jsme tam sice pionýrské kroje, ale zaměření se hodně blížilo skautskému pojetí táborů. Hlavním vedoucím byl Oldřich Haberle, jeden z výtvarníků a animátorů

kreslených pohádek, v té době pracoval na maxipsu Fíkovi. Dělali jsme tam všechno, o čem jsme s bráchou čítávali ve foglarovkách. Včetně celotáborových her.

> ***Skoro vůbec jsi ale nemohl sledovat NHL. Dostaly se k tobě během roku nějaké zprávy ze zámořských soutěží?***

To byl úplně jiný svět. Tenkrát nevycházelo skoro nic. Když se nějaká zpráva objevila, byla to vzácnost. Představa, že bych nejlepší hráče ze zámoří někdy mohl vidět na vlastní oči, vůbec nepřipadala v úvahu. Když ve Stadionu vyšel článek o kanadském obránci Bobbym Orrovi, poprvé jsem se dozvěděl o hráči, který je podle mě největším obráncem všech dob. Později to byl taky jediný hokejista, kterého jsem už jako komentátor požádal o podpis. V roce 2001 přijel do Prahy v roli hráčského agenta. A zrovna v té době jsem připravoval dokument o Kanadském poháru 1976. Povedlo se mi s ním natočit krátký rozhovor. Řekl jsem mu, že jsem ho vždycky obdivoval. Usmál se, poděkoval a věnoval mi dvě fotky s věnováním „Robertovi" a podpisem „Bobby Orr". Zarámované visí dodnes v mojí pracovně.

> ***Bobbyho Orra asi nejvíc proslavila fotografie z finále Stanley Cupu v roce 1970, kdy po vstřelení vítězného gólu letí vzduchem. Podle téhle fotografie pak vytvořili jeho sochu před bostonskou TD Garden. Fanoušci Boston Bruins se u ní často fotí. Fandil jsi „medvědům" právě kvůli Bobbymu Orrovi?***

Mojí srdeční záležitostí byl tým Montreal Canadiens – a zase hlavně proto, že jejich týmová fotka vyšla ve Stadionu.

Prohlížel jsem si, jak který hráč vypadá. Nejvíc mě samozřejmě zaujali další dva oblíbenci: Guy Lafleur, úžasný útočník hrající bez helmy, za kterým vlály jeho dlouhé vlasy, a další legenda, brankář Ken Dryden. Mnohem později jsem jako spolupracovník Hockey Hall of Fame (HHOF – Hokejová síň slávy) měl v Torontu možnost nahlédnout do obrovského depozitáře muzea – a podržet si v rukách jeho originální masku.

Bylo to, myslím, v tom roce, kdy jsem byl za Dominikem v Buffalu kvůli knize, tedy v roce 1998. Craig Campbell, jeden z manažerů HHOF, mě vzal do obrovského hangáru připomínajícího velkosklady za Prahou. Schraňovali tam spoustu hokejových pokladů. Staré dresy s přesnými údaji, kdo je nosil a v jakém zápase. V regálech tisíce puků, hokejek, bruslí, rukavic… prostě úplně všeho, co se kdysi objevilo ve slavných zápasech nebo na slavných hokejistech.

Vzal jsem si do ruky hokejku, s níž Maurice Richard jako první v historii NHL dal padesát gólů v padesáti zápasech. Rovný kus dřeva, žádné zahnutí. Neuvěřitelný zážitek. Prohlédl jsem si i jednu z původních masek brankáře Gerryho Cheeverse s namalovanými stehy, které si sám nakreslil.

Když se dívám na staré fotky ze Stadionu, gólmani byli tehdy subtilnější. Bylo dřív jednodušší dávat góly?

Rozměry brankářské výstroje se opravdu hodně změnily, což výrazně ovlivnilo hru. Ubylo náhodných gólů i těch z horších střel či pozic. Je jich tím pádem podstatně míň. Nikdo moc neví, co s tím. Zvětšení rozměrů branek by stálo hodně peněz. Musela by se upravit pravidla a také by se musely vyrobit miliony nových branek – to by samozřejmě mohl být velký byznys. Debata se ale vede spíš o zmenšení brankářské výstroje a používání jiných materiálů, díky

nimž nebude tak robustní. Pochopitelně je nutné gólmany chránit, obrnit je před prudkými střelami. Na druhou stranu se tou objemnou výstrojí zvětšují. Brankáři dřív taky chytali aktivněji, snažili se střely zastavit pohybem. Dneska jsou v mnoha situacích spíš pasivní. Zaberou co největší plochu proti střelci a čekají, jestli je rána trefí, nebo ne.

> ***Dívala jsem se na dokument o mistrovství světa v hokeji v roce 1972, kde hokejista Jiří Kochta během přestávek mezi třetinami místo odpočinku brousil hráčům brusle. To je dnes také těžko uvěřitelné…***

Uměl to ale opravdu výborně. Dnes mají broušení na starosti kustodi, kteří přesně vědí, jak ostré hrany potřebuje každý hráč. U národáku je to Olda Kopecký. Taky k němu chodím s bruslemi, a to je pak po ledě úplně jiná jízda. Je to umění, opravdová magie. Třeba Jarda Jágr byl na své nože hodně citlivý. Kdysi přivezl do Česka z Ameriky svého člověka na broušení bruslí. Hráči vnímají každou změnu rozdílně. Třeba když se přecházelo z dřevěných hokejek na kompozitové, umělohmotné. U některých to zvykání trvalo trochu déle. Martin Ručinský nebo Pavel Patera se drželi dřevěnek déle než ostatní. Patera si dlouho stál za tím, že s dřevěnou hokejkou má lepší cit pro přihrávky. Podobné to bylo s povinným nošením helmy. Někteří hráči to zcela odmítali. Považovali to za výraz slabosti a strachu. Posledním hokejistou, který hrál bez helmy až do roku 1997, byl čtyřnásobný vítěz Stanley Cupu Kanaďan Craig MacTavish. Dnes už je to nemyslitelné a myslím, že je to tak v pořádku.

Básnička, která se nepovedla

> ***V deníku popisuješ jednotlivé členy rodiny: „Maminka Jeňulka Zárubová byla na mě obzvlášť hodná a milá, vždy jsem ji měl rád. A potom, kdo by neměl rád svoji maminku?“***

Nic k tomu nemusím dodávat ani po těch letech. Máma byla laskavá, ohleduplná a obětavá. Absolutně by se pro nás rozdala. Pracovala v Pragokoncertu. Takže díky ní jsem měl třeba podpisy některých zpěváků.

> ***„Brácha Alan byl hodný, udělal by pro mě všechno na světě. Něco se mi na něm však někdy nelíbilo. Ale život mi ho přisoudil.“***

S Alanem jsme dost soupeřili a hádali se. Jedna věc ale byla vždycky jistá. Alan by za mě „dejchal“. Já jsem byl vždycky hodně soutěživý a taky ho do toho tlačil. Možná jsem ho tou úporností štval. Byl jsem umanutý. Když se šlo do finále, Alan vždycky ustoupil. Ruku ke smíru podal dřív a obrousil hrany.

> ***Bráchu Alana jsem potkávala v České televizi, kde vymýšlel grafiku a vizuál zpravodajství. Newsroomem vždycky procházel rychlým krokem, plný nadšení a nápadů. Pak odešel vlastně totéž dělat do TV Nova. Kde pracuje teď?***

Alan celý svůj život skáče do nových projektů. Než ta kniha vyjde, může to být jinak, ale teď vede sekci digitálního obsahu na Livesportu, zpravodajském a sportovním portálu. Smyslem jeho života je budovat, nikoli jen udržovat. Baví ho ta zelená louka a rád přelétává z jedné na druhou. Začátky čehokoli jsou pro něj zásadní. Když v dětství začal psát *Zálesáckou knihu*, měl v ní krásné ilustrace. Udělal prvních pět stránek a pak přestal. V tom je možná trošku stejný jako táta: málokdy někde vydrží opravdu dlouho. Nejdůležitější ale pro mě je, že je vždycky připravený mi s čímkoli a kdykoli pomoct.

„Dědeček Mirek je na svoje léta výborný sportovec. Nepije, nekouří, je to opravdu děda. Babička je trochu nervózní, ale stará se."

Babička s dědou, rodiče mé mámy, byli pro nás v dětství hodně důležití. Táta zajistil rodinu po finanční stránce, vždycky se o nás postaral. Když jsme ale někam měli jet s prarodiči, moc jsme se s bráchou těšili. Absolutně se nám věnovali a zcela obětovali svůj čas.

Měli útulnou chatu v Pikovicích, na Medníku nad Sázavou. A tam jsem jezdil, co to šlo. Někdy s Alanem, jindy sám. Nemuseli jsme dědovi a babičce nikdy hlásit, kdy dorazíme.

Vůbec to neřešili. Svůj program škrtli a udělali pro nás úplně všechno.

Těch věcí bylo strašně moc. Děda byl starý lyžař a cyklista, v mládí se dokonce stal členem prvního lyžařského spolku v Čechách. Takže nám vyrobil lyže, ale taky minikáru. Sjížděl jsem na ní ze Strahova od Stadionu Evžena Rošického dolů až na Malovanku, kde prarodiče bydleli. Absolvoval jsem na téhle trati asi padesát jízd v průměrném čase tři minuty dvanáct vteřin. To mám taky v sešitě zapsané.

Děda vlastnoručně vyrobil všechno, od nábytku přes skateboard po divadlo s loutkami. A právě díky bezhraniční obětavosti dědy a babičky bylo moje dětství velice pestré. Trávili s námi spoustu času. A děda navíc velmi silně sdílel moji zálibu ve sportu.

„Tatínek, ten už byl přísnější. Myslím proto, že tatínek a hoch/hoši/ se nemají moc rádi, ani matky a dívky se nemají v lásce. Ale to mi tolik nevadilo. Tatínek byl ale hrozně líný na rozdíl od

jiných tatínků. No ne zas tak moc. Nejraději jsem byl, když se mnou šel na hokej.“

Táta byl velmi autoritativní, nebylo jednoduché s ním vyjít. Mentálně jsme se spolu nepotkávali a těžko k sobě hledali cestu. Máma byla totální oběť. Ten vztah musel být pro ni složitý. Táta byl dost těžko snesitelný jako partner. Máma všechno snášela jen kvůli nám. Nastaly situace, v nichž bych se nedivil, kdyby manželství ukončila. Nikdy to ale neudělala. Snažila se držet rodinu pohromadě. Mezi rodiči byl velký věkový rozdíl, dělilo je dvacet let. Poprvé se potkali, když mámě bylo sedmnáct a tátovi třicet sedm let. Táta se do té doby stihl pětkrát oženit a rozvést. Byl fakt řízek. Vsadil se třeba, že podle zákona je možné oženit se a rozvést ve stejný den. Samozřejmě že neměl pravdu. Takže musel v manželském svazku zůstat o něco déle, než si původně představoval. Když chtěl získat byt na Vinohradech, musel si vzít za ženu jednu soudružku. To byla podmínka, kterou musel splnit. Udělal to a po nějaké době se zase rychle rozvedl. Měl vážné i nevážné vztahy. Z jednoho se dokonce narodil i syn, o němž nám táta nikdy neřekl. Ani se spolu nestýkali. A my se tohle všechno dozvěděli až po roce 1989.

Táta dohlížel na restaurace v Praze 7, tedy i na občerstvení ve Sportovní hale. Byl s tím spokojený?

Měl v životě mnohem vyšší ambice, ale nebyl schopen je uplatnit. Navíc se s ním táhl politický malér ze šedesátých let. Takže nakonec skončil právě v pohostinství a vedl různé restaurace, dokonce i v Krkonoších. Rodiče se tam odstěhovali kvůli bráchovi, který se narodil trochu dřív, a doktoři dali našim na výběr: delší pobyt u moře, nebo na horách. První možnost tenkrát vůbec nepřicházela v úvahu.

A tak se vydali do Krkonoš, kde dostali na starost Jestřábí boudy. Dnes už neexistují. Tehdy stály pod Zlatým návrším kousek od Mohyly Hanče a Vrbaty, nějakých 1 400 metrů nad mořem. Bylo to snad nejchladnější místo v republice. Rodiče tam prožili dvě sezony, než se dal Alan dohromady. Táta měl na starosti provoz celých Jestřábek a máma pracovala jako účetní i servírka. Když jsem se měl narodit, přestěhovali se zpátky do Prahy.

Snažil se táta najít jinou práci, která by ho víc naplňovala?

Táta hlavně nic nedostudoval. Nedodělal práva ani sociologii. Počítal se přitom k pražské smetánce. Vyrážel na tahy s umělci, třeba s Jiřím Sovákem si byli v té době dost blízcí a uměli Prahu pěkně rozsvítit.

Od studia tátu odváděl dost divoký život. V té době začal malovat a dost mu to šlo. Zkusil přijímačky na Akademii výtvarných umění, jenže neúspěšně. Přesto se nějak dostal do ateliéru k profesoru Bauchovi. Táta byl velmi obratný a přesvědčivý v jednání s lidmi. Takže ho tam trpěli, nechali ho tam nějaký čas tvořit a žít s pocitem, že je taky malíř. A on tam nakreslil hodně zajímavé věci. Nakonec si pořídil vlastní ateliér v Moskevské ulici ve Vršovicích, kde pak i bydlel.

A tam za ním přišla i máma?

Potkali se někde ve společnosti. Táta musel mít velké charisma. Zapůsobil na ni tak, že ji zcela nečekaně odvedl z domova. Studovala ještě gympl a den před osmnáctými narozeninami se odstěhovala od rodičů. Děda s babičkou

proti tomu vztahu dost bojovali. Nelíbil se jim tátův způsob života a nechtěli, aby se s ním mamka stýkala. Jenže nevěděli, jak to vyřešit. Nakonec poslali stížnost na ústřední výbor KSČ s tím, že táta obtěžuje jejich sedmnáctiletou dceru. Průšvih se začal pomalu rýsovat.

Táta v té době pracoval jako správce rezidence amerického velvyslance Johna Allisona, čehož se snažili využít pracovníci Státní bezpečnosti. Tlačili na tátu, aby dohodil lidem z okolí velvyslance nějaké holky. Chtěli je pak nafotit v choulostivých situacích a těmi snímky vydírat. Táta to odmítl. Pak po něm chtěli, aby pod Petschkovou vilou prokopal štolu, kterou by vedli kabel do rezidence velvyslance. Když se táta na to místo šel podívat, upadl a zranil se. Naštval se a tajným řekl, že jim na to kašle. Stejně mu ale nedali pokoj. Jednou za ním přišli, když nebyl doma. Dědu to natolik rozčililo, že na ně řval na celý barák. Jenže tím vyzradil identitu jednoho z nich. Táta kvůli tomu musel jít k soudu, kde mu všechno sečetli. I tu stížnost pro mravní narušení mládeže.

Takže ho to stejně dostihlo?

Trošku se to zamotalo. Mámini rodiče totiž stížnost později stáhli, protože mamka mezitím otěhotněla a táta si ji chtěl vzít. Tím je přesvědčil, že asi nebude až tak zkažený. Děda se snažil všechny stížnosti stáhnout. Jenže Státní bezpečnost přitlačila. Zcela nesmyslné obvinění z toho, že vyzradil identitu tajného policisty, dovedli k rozsudku na rok a půl nepodmíněně. Takže táta těsně po svatbě v únoru 1962 nastoupil k výkonu trestu v Leopoldově. Mezitím se mámě narodila dcera Leonka. Za poněkud zvláštních okolností ale zemřela asi tři týdny po narození na nějakou infekci. Tátovi do vězení přišly dva telegramy, které mu ale

předali v opačném pořadí. V prvním stálo, že mu zemřela dcera. Pak teprve dostal zprávu o jejím narození… Táta bachaře prudil, protože se perfektně naučil vězeňský řád a podával jednu stížnost za druhou.

Po nějaké době tátu z vězení pustili a v roce 1968 ho rehabilitovali. Tajní mu ale ten incident nezapomněli a pořád po něm trochu šlapali. A jak skončilo Pražské jaro, tak na něj zase něco vytáhli a zakázali mu pobyt v hlavním městě. To už jsem byl na světě, a tedy vyhoštěný z Prahy.

Kam jste se nakonec odstěhovali?

Přestěhovali jsme se do jižních Čech, na Lipno. A táta zase dělal vedoucího v restauraci hotelu ROH, mamka účetní. Bydleli jsme kousek nad lipenskou přehradou.

Před olympiádou v Londýně v roce 2012 – a pak ještě párkrát – jsme na Lipně strávili část léta. Samozřejmě se tam všechno zásadně změnilo. Kdysi tam stálo jen pár domů, k jezeru se chodilo vysokou trávou a rákosím. Dnes je všechno zastavěné.

Na školní rok 1969–1970 mě tam přihlásili do jeslí a Alana do školky. Pamatuji si na své první veřejné vystoupení během vánoční besídky. Učitelky s námi připravily pásmo písniček a básniček. Vrcholným číslem měla být básnička: „A já klouček, sekal souček, usek jsem si paleček.“ Volba padla z nějakého důvodu na mě. Měl jsem to perfektně připravené. Konečně přišel můj čas. Vystrčili mě z řady. Stál jsem před tichým publikem. Podíval jsem se na rodiče a pak prý řekl: „Ne, nic!“ a odešel jsem z pódia. Všichni se smáli. Naši to pak při rodinných sešlostech dávali k lepšímu… Proto si to pamatuju.

Po necelých dvou letech jsme se z jižních Čech vraceli zpátky do Prahy. Táta začal pracovat v restauraci na Floře,

pak v hotelu Belvedere a nakonec se přes známosti dostal do podniku Restaurace a jídelny v Praze 7. A my jsme díky tomu měli občas lístky na zápasy naší hokejové reprezentace do Sportovní haly.

Státní bezpečnost pak dala tátovi pokoj?

Tátu rehabilitovali. Policisty začal prudit a taky trochu vydírat kvůli tomu, že ho zavřeli. Vyvzdoroval si různé kompenzace, aby mu za to něco zařídili a vrátili ztracené roky. Otravoval je tak dlouho, až ho nechali, a dokonce mu dovolili cestovat do zahraničí. Od roku 1975 naši jezdili na dovolenou do Řecka, Španělska, na Kypr. A pak dostali povolení, že na Západ může vyjet celá naše rodina.

V roce 1977 jsme plánovali cestu do Španělska ještě s další rodinou, s níž se naši poznali kdysi na Jestřábkách. Milena Krecarová s manželem tam vedli Vrbatovu boudu. Později se jim to v rodině nějak zamotalo. Jeli tam tedy v trochu jiném složení. Dvě rodiny, dvě auta, čtyři děti – dva kluci, dvě holky. Ano, jednou z nich byla Lucianna Krecarová, už tehdy vystupující v Semaforu, později slavná Anna K.

Všechny nás pustili v roce 1977 do světa. Naše rodina nasedla do škodovky 100, za kterou jsme zapřáhli přívěs z půjčovny, a jelo se. Nejdřív Železná Ruda, Německo, Francie a Španělsko. Prohlédli jsme si Barcelonu a s tou starou škodovkou dorazili až pod Alicante.

Na Západě to vypadalo jinak, než nás učili ve škole. Hodně tě překvapil ten rozdíl?

Všechno mě naprosto ohromilo. První překvapení přišlo hned za hranicemi na benzinové pumpě. Všude v regálech

měli obrovské množství zboží, čokolád, bonbonů, autíček. Tohle u nás vůbec nebylo k dostání. Strašně moc jsem rodiče prosil, aby mi koupili malou cisternu.

„Mami, prosím, tuhle už nikde mít nebudou."

„Robiku, uvidíme jich ještě spoustu…"

„Neee… tu mají určitě jenom tady."

Nedal jsem si to vysvětlit. Asi si dovedeš představit, jak na nás potom zapůsobily obchodní domy plné hraček, oblečení… Nakoupili jsme tam angličáky, figurky indiánů, dřevěné pálky na tenis a pět pytlů oblečení. Báli jsme se, jestli to vůbec přes hranice převezeme. Jediné, co nám zabavili, byl časopis Playboy. A to nás táta před celníky naoko seřval, co jsme mu to strčili do tašky.

S tátou asi nikdy nebyla nuda. Sportovali jste občas spolu?

Musíš vzít v úvahu, že mu bylo 44 let, když jsem se narodil. Párkrát si se mnou na chatě začutal a občas zahrál tenis těmi dřevěnými pálkami ze Španělska. Táta byl takový občasný fanda. Doma jsme se ale na sport v televizi dívali, samozřejmě hlavně na hokej. Když Rusové dostali gól, řval na celé Vinohrady. Byl velmi emotivní, trošku odtažitý a autoritativní. Držel nás zkrátka a dost nás cepoval. Takový absolutní macho, trochu sobec. Dožil se devadesáti let a zemřel v roce 2013.

Zdědil jsi něco z jeho povahy?

Něco určitě. Třeba hodně řeším svoje věci. V dospívání jsem s tím dost bojoval. Ale jsem určitě důslednější. Vždycky jsem věděl, že nechci pěstovat tátovy špatné vlastnosti.

Když už se mi začalo dařit v práci, táta cítil, že pochvalu od něj nečekám. Vadilo mi, když se mě na něco zeptal. Ten náš vztah byl opravdu složitější. Zpětně mě velmi mrzí, že jsem to nepřekonal, nedoptal se na podrobnosti k těm začátkům a taky k tomu vězení. Táta nám tyhle věci vyjevil až po roce 1989, a když už něco vyprávěl, měl teda sklon hodně přehánět.

Máma na mě byla pyšná, ale nikde se se mnou nebo s Alanem nechlubila. Na rozdíl od táty. Ten třeba volal do živé debaty v rádiu a zásadně se představoval: „Tady Záruba starší." Z toho jsem moc radost neměl.

Co dobrého ti předal?

Přečetl jsem díky němu regály knih. A naposlouchal hodiny pásků a desek. Přečetl jsem všechny hry Osvobozeného divadla. Táta, jak byl umělecky založený, vedl nás k divadlu, četbě a umění vůbec. Každou chvíli pouštěl magnetofonové nahrávky ze Semaforu, od Beatles… To mě provázelo celé dětství, ale nejvíc mě to bavilo na gymplu. Táta hodně poslouchal klasickou hudbu i jazz. Miloval Louise Armstronga. Tohle mi předal, aniž bych to tušil.

Hodně věcí o něm pořád nevíš. Na co by ses zeptal?

Moc toho o něm vlastně nevím. Něco jsem si přečetl ze soudních spisů, ale jinak mám v jeho životě hodně bílých míst. Táta třeba vyprávěl historku z dětství, jak hráli hokej v Kostelci nad Orlicí. Chvilku dokonce dělal náhradníka v době, kdy za Kostelec chytal jako jednička hrabě Kinský. Ten si tátu nějak oblíbil, později ho i podporoval během studií. Tu první vysokou školu by táta možná dokončil, ale

byl totálně nasazený v Ostravě. Školy zavřely a válka přerušila jeho studia. Jak to bylo s jeho hokejem a pak se soudy, to přesně nevím. Táta měl trošku problém, že při vyprávění velmi přeháněl a sám sebe trochu glorifikoval. Zajímalo by mě, jak prožíval těžší i veselejší období svého života. Dneska zkouším skládat jednotlivé střípky dohromady, ale jde to těžko. Mámy se zeptat nemůžu, protože jí nemoc vzala velkou část paměti. Před nějakou dobou se ozvala její dávná kamarádka a chtěla se s ní setkat. Řekla mi, že mí rodiče vedli taky restauraci v hotelu Hořec v Peci pod Sněžkou. Vůbec jsem o tom nevěděl. Hodně mě zajímají podrobnosti, jak se pak dostali na Jestřábí boudy a dali se dohromady s tou spoustou známých, kteří k nám občas chodili na návštěvu. Ale to už se mi nejspíš nepovede zjistit.

> ***Děda ti možná svým způsobem nahrazoval tátu. Alan i kamarádi byli další tvoji parťáci. Nejvíc tě zaměstnával sport. Našla jsem v tvém deníku i podrobný režim jednotlivých dnů z doby, kdy ti bylo jedenáct let. Tak třeba úterý: „Vyučování je do půl jedné. Na oběd chodím kolem jedné. Potom hodina volna a potom do školy na hodinu tělocviku. A pak v půl šesté rychle na Bohemku. Večer jsem unavený, ale přesto se rychle učím. V 19.35 je na stanici Hvězda každé úterý a pátek* S mikrofonem za hokejem.*“ Co jsi dělal na Bohemce?***

Bohemka měla v sokolovně v Riegrových sadech sportovní výcvikový kurz Klokánek. Chodil jsem tam už od pěti let dvakrát týdně. Měli jsme vždycky hodinu sportu a hodinu výuky cizího jazyka. Já to ale kvůli němčině trochu lajdal.

Základem trénování byla především všestrannost. Díky tomu jsem se uměl postavit k basketu, házené, volejbalu.

Dělali jsme i gymnastiku, šplh nebo plavání. Jezdili jsme v pramicích po Vltavě, protože Bohemka měla loděnici v Podolí.

Vrcholem Klokánka byly otevřené přebory žactva. Naprosto výborně zorganizovaný víkend, kdy mezi sebou soutěžily jednotlivé týmy. V zimě se soutěžilo většinou v sálových sportech. To mě strašně bavilo. Všechny diplomy a medaile mám schované, většinou ze soutěží družstev. První úspěch jsme získali v basketu. Hrálo se dvakrát pět minut. V utkání o 3. místo se nám povedlo proměnit jeden trestný hod a díky tomu jsme vyhráli 3:2. Mamka seděla v hledišti a ukazovala mi „véčko", jako že jsme vyhráli. Já to ještě neznal a pořád jsem vrtěl hlavou a ukazoval tři prsty, jako že máme bronz. To byla moje úplně první medaile v životě – z basketu.

V 5. třídě jsme si měli vybrat nějaký sport. Na házenou mě nevzali kvůli výšce. Zařadili mě tedy do skupiny, kde zkoušeli všechny možné sporty, třeba i šerm. Nakonec jsem přešel na atletiku, která mi šla celkem dobře, a to hlavně díky výborné tréninkové skupině. Vyhráli jsme opakovaně třeba přebor Prahy v družstvech.

Mě nechali běhat dlouhé tratě. V mladších žácích jsem vybojoval 3. místo v běhu na 600 metrů. Michal Zrzavý, který se později prosadil i na republikové úrovni, měl medaili z hodu diskem.

Ve starších žácích jsem začal běhat kilometr. Ze závodů jsem měl vždycky strašnou trému. Taktika byla jednoduchá: hlavně ať to mám rychle za sebou. Takže jsem to v prvních závodech napálil.

S přechodem ze základky na gympl se to už ale nedalo časově stíhat. Navíc mi doktoři našli nějaký problém se srdcem, a tak jsem skončil.

Jaké jste měli trenéry?

Byli velmi zkušení a dovedli nás k výborným výsledkům. V mladších žácích nás trénoval Zdeněk Horáček a po něm Ivan Skácel. Právě na něj moc rád vzpomínám, hodně mě toho naučil o sportu i o životě. Dost se nám věnoval a s takovou nenucenou autoritou vedl celou tréninkovou skupinu. Během tréninku v Riegrových sadech s námi běhal, dělal všestrannou přípravu. Když někteří kluci třeba ze skupiny odešli a chtěli jít jinou cestou, nikomu nebránil. Vždycky se ale zajímal, jestli se dál věnují nějakému sportu. Bylo pro něj důležité, že prostě něco dělají. Byl důsledný a rozumný. Mohli jsme mu tykat, ale zároveň tam zůstal určitý odstup. Když něco řekl, sedělo to a platilo. Nikdo si o tom nedovolil pochybovat.

Setkal ses s ním ještě poté, co jsi začal pracovat v televizi?

Pídil jsem se po letech, kde skončil. Vím, že nakonec trénoval v Jablonci nad Nisou. Už ale zemřel. Každý, kdo se s ním potkal, na něj vzpomíná podobně jako já. Vystupoval skoro jako takový správný skaut, což mi bylo hodně blízké. A taky jsme pod ním rostli. Přestože jsme trénovali jenom dvakrát týdně, dosáhli jsme díky němu dobrých výsledků. Ve skupině vychoval kluky, kteří měli předpoklady prosadit se na mistrovství republiky. Naše štafeta na čtyřikrát šedesát metrů by vyhrála, kdyby nepokazila předávku. Měli jsme výborné sprintery. Pokud si správně pamatuju, trénovali s námi Pavel Zvěřina, Standa Bort, Hynek Beneš a později Petr Fibigr. Samí výborně disponovaní závodníci. Do vrcholové atletiky se například prosadila sprinterka Monika Špičková.

Kam sis chodil hrát, když jsi nebyl zrovna na Bohemce?

Byla tři taková hlavní místa: Grébovka, Kotovka a školní hřiště v tehdejší Makarenkově ulici. Na školním dvoře stálo hřiště s dvěma brankami z trubek. V 6. třídě tady pomalu vznikaly zárodky třídního klubismu. Některé týmy se rodily, jiné se kvůli hádkám štěpily nebo úplně zanikly. Ten náš se jmenoval Black Hawks, tedy Černí jestřábi, samozřejmě podle hokejového klubu z Chicaga. Vedl jsem jeho kroniku. Hráli jsme ligu, turnaje a taky o peníze – takové zápasy jsem zapisoval jako „výdajové". Vybrali jsme deset korun a pak si podle výsledku zápasu výhru rozdělili. Založili jsme si vlastně první profesionální ligu. Nejvyšší výhra činila možná dvacku pro celý tým. Když se rozdělila, každý dostal svých pět korun. A to už něco znamenalo.

Dalším naším oblíbeným koutem byla Kotovka. Zapomenuté místo na Vinohradech kousek od našeho domu, taková obrovská zahrada s divokými trnkovými keři na vzdáleném konci. Jeho součástí bylo hřiště se starou borovicí skoro uprostřed. Chodili jsme tam s družinou, než si to pro sebe zabrala škola pro slabozraké a postavila tam plot. Ale my tam stejně prolezli a uzavření před světem mydlili fotbal a hokej s tenisákem. S bráchou jsme zkoušeli i tenis.

To je paradox, viď? Tenkrát vás vyháněli a dneska se zase všichni snaží, aby sportovalo co nejvíc dětí…

Když na nás školnice, rázná paní Prokšová, vyběhla ze svého bytu, měli jsme ještě záložní místa, kde jsme to nějak dohráli.

O víkendech jsme s Alanem chodili do Grébovky na antukové hřiště, kterému jsme říkali Červeňák. Měli jsme to

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy Robert Záruba: Život v přímém přenosu**.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.